Και οι θεοί τρελάθηκαν…

Του Βαγγέλη Πουλέτσου

Φίλε αναγνώστη,

Καθώς ξεκίνησα να διαβάζω το βιβλίο-κόμικ *Ρεμπέτικο. Ιστορία και πρωταγωνιστές* του Νίκου Κουφόπουλου, παράλληλα έβαλα να ακούσω το «Αν μ’ αξιώσει ο θεός» του Μάρκου. Στο σημείο όπου, σύμφωνα με το τραγούδι, ο Μπίλι Φριτς θα σκάρωνε αφράτους αργιλέδες, η Γκρέτα Γκάρμπο, μάγκα μου, θ’ άναβε το τσιμπούκι, ο Ζακ Κεπούρα στη γωνιά θα παίζει το μπουζούκι, ο Τζίμι Λόντος για νταής θα κάθεται στις τσίλιες και η Λίλιαν η Χάρβει θα διώχνει τις μπασκίνες, ένας Μόργκαν Φρίμαν σκαστός από το «θεός για μια εβδομάδα» ξεπήδησε από τις πρώτες κιόλας σελίδες του βιβλίου, πασχίζοντας να απαντήσει τελεσίδικα στο αιώνιο ερώτημα: από πού προέρχεται η λέξη ρεμπέτης – μα εις μάτην.

Και οι θεοί τρελάθηκαν…

Η γνώση, το μεράκι, η φαντασία και το καλό χιούμορ του Κουφόπουλου εναρμονίζονται σε ένα πραγματικά εμπνευσμένο σενάριο, το οποίο απεικονίζεται αριστουργηματικά από τα πινέλα δεκατεσσάρων (!) παρακαλώ σκιτσογράφων και ζωγράφων, δημιουργώντας έτσι ένα βιβλίο ιδιαίτερα απολαυστικό που, παρά τον όγκο του, δεν θες να τελειώσει.

Στο βιβλίο το πνεύμα του ρεμπέτικου λάμπει ξανά ανανεωμένο και ζωηρό. Ένα πνεύμα πειραχτήρι σαν τον Μπάτη, ο οποίος παρίστανε τον οδοντίατρο στον χωροφύλακα που του παραπονιόταν για το δόντι του και του ’λεγε «τέτοια κουφαλα δεν ξανάδα». Η ιστορία του ρεμπέτικου αντιμετωπίζεται με τον απαιτούμενο σεβασμό, απεμπολώντας κάθε ίχνος παρελθοντολαγνείας και αποφεύγοντας τις ωραιοποιήσεις και τα φτιασίδια.

Το πνεύμα μεταμορφώνεται σε γάτο αλάνη, που σεργιανίζει όπου του κάνει κέφι, αδιαφορώντας για τις κοινωνικές συμβάσεις και τους αποκλεισμούς και ακολουθώντας έναν διάγγελο ονόματι Βάγγο στον κόσμο της ουτοπίας. Εκεί, ζεύγη φαινομενικά αντιθετικά

μεταξύ τους, όπως το σήμερα και το χτες, το καλό και το κακό, άγγελοι και διαβόλοι, μάγκες και αφάν γκατέ, ζητιανόξυλο και πιάνο, στροβιλίζονται σε ένα ταξίδι σπαρταριστό.

Από τα μουρμούρικα ρεμπέτικα της φυλακής ως τα delta blues του Μισισίπη και από τους κακόφημους τεκέδες του Περαία ως τις λαϊκές γειτονιές του Μπουένος Άιρες όπου γεννήθηκε το τάνγκο, τρία πράγματα θα σου καταστούν απολύτως σαφή, φίλε αναγνώστη:

α) Πόσο επαληθεύεται ο εμβληματικός στίχος του ΛΕΞ «Από τον πόνο των φτωχών γεννιέται η τέχνη των αστών» και πόσο κυνηγητό, φτώχεια και φυλακές βίωσαν οι μουσικοί των κατώτερων στρωμάτων από τις άρχουσες τάξεις μέχρι να κατακτήσουν τις καρδιές των ανθρώπων και να σπάσουν σύνορα, αποκλεισμούς και προκαταλήψεις, δημιουργώντας με αυτό τον τρόπο πολιτισμό.

β) Πόσα καντάρια ρεμπέτικης ιστορίας κατέχει ο Νίκος Κουφόπουλος, καθιστώντας το βιβλίο του από τα πληρέστερα πάνω στη συγκεκριμένη θεματολογία, κερδίζοντας μια περίοπτη θέση στη βιβλιοθήκη μου ανάμεσα στην αυτοβιογραφία του Βαμβακάρη, τα *Ρεμπέτικα τραγούδια* του Ηλία Πετρόπουλου και το *Κακό βοτάνι* του David Prudhomme.

Και…

γ) Δεκατέσσερεις (!) ζωγράφοι και σκιτσογράφοι ενώνουν τα πινέλα και τη φαντασία τους. Τέτοια πανσπερμία χρωμάτων και εικόνων για το ρεμπέτικο δεν ξανάγινε!